

Thompson AG, Blackwell V, Marsden R, et al. A risk stratifying tool to facilitate late-stage percutaneous endoscopic gastrostomy in ALS. Amyotroph Lateral Scler Frontotemporal Degener 2017 Jan 19 epub ahead of print.

Deze Britse publicatie beschrijft de ontwikkeling van een screeningsinstrument (verkeerslichtmodel) voor het inschatten van de risico's bij de plaatsing van een voedingssonde bij mensen met ALS. Aan het onderzoek deden 107 mensen met ALS mee. Bij mensen met de score groen werd de PEG-sonde¹ geplaatst volgens standaard procedure. Mensen met de score oranje werden meer rechtop zittend geholpen, kregen minder sedatie en de ingreep werd uitgevoerd door een gespecialiseerd team. Voor mensen met een rode score was tevens niet-invasieve beademing beschikbaar, zowel tijdens als na de procedure.

Iedereen onderging een succesvolle procedure. Van 98 mensen was de FVC² beschikbaar. Bij 26 mensen was de FVC 50% of lager. Binnen een maand na de PEG-plaatsing overleden 4 mensen. Zij hadden alle 4 een lagere FVC. Het overlijden was geen gevolg van de ingreep.

Van 58 mensen was het screeningsinstrument beschikbaar. Van hen hadden 39 mensen een oranje of rode score. Bij hen werd daarom de procedure aangepast. Van deze 39 mensen hadden 23 mensen een FVC van 50% of hoger. Zij zouden dus zonder het screeningsinstrument niet als risicovol zijn beschouwd. Twee mensen (beiden met een rode score) overleden binnen 30 dagen na de ingreep, maar dit had geen relatie met de procedure.

Door het screeningsinstrument werd een groter aantal mensen als risicovol geïdentificeerd dan alleen op basis van de FVC. Bij een oranje of rode risico-score werd de procedure aangepast. Het screeningsinstrument bestaat uit het invullen van enkele respiratoire gegevens zoals VC, vitale longcapaciteit, zittend en liggend, en saturatie. Vervolgens zijn er 6 ja/nee vragen over mogelijkheid tot plat liggen, of VC daalt bij plat liggen, waarde snifftest boven bepaalde norm, waarde saturatie boven bepaalde norm, en waarden bloedgas. Op basis van de antwoorden is de score groen, oranje of rood zichtbaar duidelijk evenals de actie die ondernomen dient te worden voor de plaatsing van de PEG-sonde. Door het gebruik van dit screeningsinstrument blijkt het mogelijk om ook bij mensen met ademhalingsproblematiek veilig een PEG-sonde aan te leggen.

¹ Een PEG staat voor percutane endoscopische gastrostomie, waarbij de voedingssonde rechtstreeks via de buikwand in de maag geplaatst is.

² De FVC staat voor geforceerde vitale longcapaciteit. Voor een veilige plaatsing van een PEG wordt meestal een FVC van 50% als ondergrens gehanteerd.